

[Bertel Dahlgaard.]

Kruses betragtninger og lovudkast underbygger den meget ensidige og, som det synes, meget løse argumentation, det ærede medlem hr. Weikop fremsatte under behandlingen her i januar. Må jeg føje til, at jeg iøvrigt synes, at Vinding Kruses betragtninger er velegnede til at indgå i de videre overvejelser. Jeg synes dog nok, at professoren kunne have undgået den arrogante bemærkning om, at den gældende domstolspraksis har været trustkommissionen ubekendt. Det er en helt urimelig og ubegrundet bemærkning, men det er en sag for sig. Jeg gør iøvrigt i denne forbindelse opmærksom på, at der i trustkommissionens betænkning er optaget en redegørelse fra prisdirektoratet, der indeholder oplysninger netop med hensyn til domstolens praksis på principielle områder.

Jeg skal da anbefale lovforslaget til fortsat saglig, og jeg håber også energisk, behandling her i tinget.

Tholstrup: Da vi havde dette lovforslag til behandling i januar, forelagde vi fra retsforbundets side et meget enklere lovforslag om oprettelse af et næringsfrihedsråd udfra den betragtning, at næringsfrihed er den allerbedste måde at opnå den frie konkurrence på, som igen er den allermest virksomme priskontrol og en hindring for opståen af monopoler og truste. Det er imidlertid netop en række andre love i den danske lovgivning, som hindrer denne næringsfrihed. Der er for det første toldloven, som giver præference, ofte til ikke helt effektivt arbejdende virksomheder, og der er valutaloven fra 1932, som på samme måde virker protektionistisk, idet store varegrupper holdes borte fra det danske marked, og der på denne måde faktisk gives danske virksomheder monopol.

Etableringsfrihed er vel den vigtigste af alle friheder, når det gælder om at bryde monopoler og truste; ikke alene opnås billige priser for forbrugerne, men samtidig bevares en sund struktur med plads til både store og små virksomheder. Det er så glimrende udtrykt — tillæg B. 1953—54 sp. 1553 — i den beretning, som blev afgivet af udvalget fra januar, hvor den frihandelsindstillede Grossist-Sammenslutning af 1930 bl. a. siger følgende:

„Fra Grossist-Sammenslutningens side er det tidligere påpeget, at priskontrolrådets registrering af de anmeldte prisaftaler i praksis betød, at myndighederne ligesom satte et blåt stempel på konkurrencebegrænsningen i stedet for at modvirke den, og Grossist-Sammenslutningen har udtrykt ønske om, at man ophævede den af varemangel og krigstid prægede lovgivning om priser og i stedet fremsatte forslag til en trustlov, der kunne sikre en effektiv konkurrence og en fri erhvervsudøvelse, d.v.s. fjerne alle mere eller mindre skjulte hindringer for etableringsfriheden.“

I 1903 ophævede man hartkornsskatterne og indførte indkomstskatterne i stedet. Det betød, at jorden blev dyrere, og derfor krævedes større kapital ved nyetablering. Nu er der heldigvis udsigt til, at hartkornsskatterne kommer tilbage og denne gang også kommer til at gælde byens jord med det enderesultat, at byggegrundene vil kunne overtages uden købesum; men det er jo ikke gennemført. Andre love, der vanskeliggør nyetablering, er afgiftslovene, som betyder, at forretningerne ikke alene skal skaffe driftskapital til at sætte i varelager, men også store beløb, som skal sættes i afgifter, der er lagt på varerne.

Dette vil blive yderligere forværret, hvis regeringen får held med sine toldplaner, og hvis det ærede medlem hr. Erhard Jakobsen får påvirket sit parti til yderligere omsætningskatter. Alle disse love, som jeg her har nævnt, forbedrer stillingen for de bestående og konsoliderede virksomheder, men gør det næsten håbløst for ungdommen at etablere sig og dermed skaffe konkurrenceprægede forbrugerpriser.

Ifølge beretningen har vort forslag fra januar om oprettelse af et næringsfrihedsråd ikke været behandlet af udvalget, som iøvrigt ikke blev færdigt. Det ville derfor have været naturligt, om dette lovforslag var blevet genfremsat i år, men vi vil i stedet forbeholde os ret til at komme med ændringsforslag ved anden behandling. Til mit lovforslag i januar om et næringsfrihedsråd sagde det ærede medlem hr. Thorvil Kristensen, at det ikke kunne bruges i sin helhed, men at der måske nok var noget deri, der kunne bruges. Han sagde samtidig, at det var det stærkeste indgreb i